

TNK 136 WG8 DATEX II

Zpráva o činnosti za rok 2015

Datum: 2. prosince 2015
Zpracoval: Ing. Jan Vlčinský
Zpracováno pro: SILMOS s.r.o.
Křižíkova 70,
612 00 Brno, Královo Pole

TNK 136 WG8 DATEX II Zpráva o činnosti za rok 2015

- 1 Název a charakteristika pracovní skupiny
- 2 Seznam norem
- 3 Činnost skupiny WG8 v roce 2015
 - 3.1 Jednání skupiny WG8
 - 3.2 Činnost gestora
 - 3.2.1 NAT
 - 3.2.2 Školení DATEX II pro firmy
 - 3.2.3 Analýza postupu implementace DATEX II v NDIC
 - 3.2.4 Prototyp Národního registru dopravních informací ČR
 - 3.2.5 Implementace DATEX II datových zdrojů v ČR
 - 3.2.6 Webová aplikace DATEX II Browser
 - 3.2.7 Neúčast ČR v Evropském projektu DATEX II CEF (call 2.1)
- 4 Předpoklad prací v roce 2016
 - 4.1 Počet plánovaných zasedání TC278 / WG8
 - 4.2 Předpoklad prací v plánu normalizace
 - 4.3 Projekt: Zavedení evropského standardu DATEX II pro výměnu dopravních informací
 - 4.4 Práce na projektu Kamelot
- 5 Zhodnocení činnosti skupiny WG8

1 Název a charakteristika pracovní skupiny

Úplný název pracovní skupiny CEN TC 278/WG8 je „Silniční dopravní data“.

Pracovní skupina se zabývá zejména normami DATEX II, které řeší formát a způsob výměny dopravních informací mezi datovými centry.

2 Seznam norem

Všechny normy mají společný formát názvu:

Anglicky: **Intelligent transport systems - DATEX II data exchange specifications for traffic management and information - Part <X>**: <specifický název části>

Česky: **Inteligentní dopravní systémy - Specifikace výměnného formátu DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace - Část <X>**: <specifický název části>

- Část 1: **Context** and framework
Obecný rámec a architektura
Popis koncepce tvorby modelů dat a jejich rozšiřování.
Přijato do ČSN v angličtině (CEN TS 16157-1).
Plánována revize v CEN, navrženo přijetí jako EN
- Část 2: **Location** referencing with predefined location publication
Označování pozice
Určování pozice (polohy) událostí.
Přijato do ČSN překladem (CEN TS 16157-2)
Plánována revize v CEN, navrženo přijetí jako EN
- Část 3: **Situation** publication (CEN TS 16157-3)
Publikace situace
Popis událostí (běžné dopravní informace)
Přijato do ČSN překladem
Plánována revize v CEN, navrženo přijetí jako EN
- Část 4: **Variable Message Signs** (CEN TS 16157-4)
Proměnlivé dopravní značení (jen popis stavu tabulí bez řízení)
Přijato do ČSN překladem (CEN TS 16157-4)
- Část 5: **Elaborated Data** Publication
Předávání rozsáhlých sad dat o stavu provozu, průjezdnosti apod.
Přijato do ČSN překladem (CEN TS 16157-5)
- Část 6: **Parking** Information
Publikace parkování
Informace o dostupných parkovacích kapacitách
Vydáno v CEN. Navrženo pro přijetí do ČSN překladem.
- Část 7: **Traffic View** Publication
Poskytování souhrnného popisu pro oblast nebo trasu.
Vyřazeno z plánu prací WG8.
- Část X: **Exchange** specification including information management layer
Způsoby výměny informací
Dnes asi nejrozsáhlejší a nejžhavější téma.
Spolupracuje se s ISO/TC208/WG9, našim úkolem je přinést návrh řešení.
Některé předběžně (zatím nestandardizované) formy výměny se v praxi užívají a to často i s odkazem na DATEX II.

Pro všechny položky jsou v praxi v ČR známy způsoby využití (zatím však vždy řešeno bez DATEX II). V současnosti se již dokončuje implementace prvních DATEX II zdrojů.

3 Činnost skupiny WG8 v roce 2015

WG8 se zabývá údržbou a rozvojem sady norem kolem formátu DATEX II. Na základě dříve vytvořeného modelu tříd pro DATEX II je prováděna jeho aktualizace v rámci zachování zpětné kompatibility, a kde je to potřebné, přijímají se do normy rozšíření, které rozšiřují oblasti využití.

Současně je vyvíjena aktivita v oblasti vývoje standardu pro obecnou výměnu informací mezi centry. Hlavní motivací je existence této aktivity na úrovni ISO TC 208/WG9, se kterou je v tomto směru udržován pravidelný kontakt. Cílem je zajistit, aby případně přijatá ISO norma pro tuto oblast nebyla v rozporu s principy, na kterých je současná praxe DATEX II postavena. Objevuje se také nové téma uplatnění DATEX II v oblasti městských dopravních informačních center.

První tři části normy prochází revizí, je plánováno je vydat jako EN a současně přitom přejít na novou verzi datového modelu. Dnes užívaný model má verzi 2.x a řada požadavků se s ohledem na zachování zpětné kompatibility musí odkládat do další verze. Proto se v revidované normě bude užívat verze datového modelu 3.x.

3.1 Jednání skupiny WG8

Byla uskutečněna 2 jednání:

- Řím, Itálie, 11 a 12.3. 2015
- Postupim, Německo, 12-13.10. 2015

3.2 Činnost gestora

3.2.1 NAT

Z dlouhodobého hlediska se v práci na DATEX II stále aktivně podílejí David Bárta (CDV) a Petr Bureš (FD ČVUT).

3.2.2 Školení DATEX II pro firmy

Proběhlo školení pro firmu VARS BRNO a.s.

3.2.3 Analýza postupu implementace DATEX II v NDIC

Koncem roku 2014 byla ŘSD předána studie, řešící návrh postupu implementace DATEX II do NDIC s ohledem na související nařízení Evropské komise.

Tato studie byla pak počátkem roku prezentována na Ministerstvu dopravy.

3.2.4 Prototyp Národního registru dopravních informací ČR

Koncem roku 2015 je dokončován prototyp Národního registru dopravních informací ČR pro NDIC. Registr vzniká na základě Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) č. 886/20131 a řeší zřízení tzv. Národního přístupového bodu. Bylo zvoleno řešení oddělení informací o

dostupných informacích (samotný Registr) od samotných přístupových bodů pro odběr dopravních informací (které jsou implementovány odděleně).

3.2.5 Implementace DATEX II datových zdrojů v ČR

TSK Praha vypsalu zakázku na úpravy poskytování dopravních informací a to včetně podpory DATEX II. Plánované dokončení dodávky je konec roku 2015.

NDIC (ŘSD) vydalo předběžnou výzvu pro upgrade systému na DATEX II, konečné výběrové řízení však zatím nebylo vypsáno a dá se očekávat na přelomu 2015/2016.

3.2.6 Webová aplikace DATEX II Browser

TamTam Research vyvinula aplikaci zvanou DATEX II Browser, která je veřejně přístupná na adrese <http://datexbrowser.tamtamresearch.com>

Aplikace slouží ke snadnému fulltextovému prohledávání termínů a definic z DATEX II modelu (balíčky, třídy, atributy, výčtové typy a jejich položky atp.).

Obsah aplikace byl aktualizován.

3.2.7 Neúčast ČR v Evropském projektu DATEX II CEF (call 2.1)

Evropská komise vypsalu výzvu na celoevropský projekt rozvoje DATEX II, ČR vyjádřila o tento projekt v minulosti zájem. Při samotné výzvě se však nenašly prostředky na financování spoluúčasti v tomto projektu (50%).

4 Předpoklad prací v roce 2016

4.1 Počet plánovaných zasedání TC278 / WG8

V současné době jsou podle běžné praxe naplánována dvě zasedání WG8 ročně.

- 5-6. Dubna 2016 – Utrecht, Nizozemí
- Podzim 2016 – zatím neurčeno

4.2 Předpoklad prací v plánu normalizace

Na rok 2016 bylo navrženo přijetí částí 6 (Publikace parkování) překladem, protože to podpoří kvalitní interpretaci přenášených informací.

4.3 Projekt: Zavedení evropského standardu DATEX II pro výměnu dopravních informací

Koncem roky byla vydána v program TAČR Beta výzva na projekt „Zavedení evropského standardu DATEX II pro výměnu dopravních informací“. TamTam Research do tohoto projektu posílá nabídku a pokud bude přijata, budeme v roce 2016 moci intenzivněji pracovat na DATEX II v ČR, zejména:

- Rozpracování dokumentu „Akční plán rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)“ v oblastech souvisejících s DATEX II formou aplikačního pokynu.
- Podpora harmonizace datových formátů v Evropském i národním kontextu.
- Semináře na téma DATEX II

4.4 Práce na projektu Kamelot

V letech 2014-2016 je realizován společný projekt ČVUT, CEDA a TamTam Research vyvíjející řešení pro distribuci dopravních informací včetně podpory formátu DATEX II. Součástí je i služba, umožňující konverzi různých dat do formátu DATEX II.

5 Zhodnocení činnosti skupiny WG8

Na úrovni CEN je WG8 velice aktivní skupinou s jasným posláním.

V Evropském měřítku lze považovat DATEX II za zralé řešení, které stojí nejen na vydaných normách, ale také na celé řadě reálných implementací, které fungují již řadu let.

Byla vydána nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci (EU), která explicitně uvádí povinnost užívat pro vybrané aplikace formát DATEX II, a implementace těchto nařízení do národního prostředí probíhá:

- č. 885/2013 ze dne 15. května 2013 – „poskytování informačních služeb týkajících se bezpečných a chráněných parkovacích míst pro nákladní a užitková vozidla“.
- 886/2013 ze dne 15. května 2013 – „údaje a postupy pro poskytování minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům“.

Na národní úrovni byly vydány související normy, další normy jsou v návrhu. Implementační fáze se v případě TSK chýlí k reálnému provozu, na úrovni NDIC se očekává implementace v roce 2016.

Je škoda, že se nepovedlo najít financování pro účast v Evropském projektu DATEX II CEF (call 2.1), přístup k rozvoji DATEX II se tím částečně omezuje.